

VOJÁCI SPOLEČNĚ

Mediální platforma ASOCIACE „Vojáci společně“

*Sdružení domácího odboje a partyzánů ČR * Sdružení zahraničních letců * Sdružení zahraničních letců-východ * Svaz civilní obrany ČR * Svaz letců ČR * Svaz pomocných technických praporů-vojenských táborů nucených prací * Svaz vojáků v záloze ČR * Svaz vojáků z povolání AČR * Unie armádních sportovních klubů ČR * Vojenské sdružení rehabilitovaných * Vojenská sekce Konfederace politických vězňů * Vojenský klub myslivosti*

Vážení čtenáři,

prezidium ASOCIACE „Vojáci společně“ přivítalo možnost prezentovat činnost AVS a jejich jednotlivých svazů a sdružení na stránkách periodika rezortu Ministerstva obrany *Vojenské rozhledy*. Jistě se takto rozšíří čtenářská obec asociačního zpravodaje *Vojáci společně*, který poprvé vyšel v říjnu 2002. Vojenští funkcionáři také možná více ocení aktivity Asociace, která se všemožně snaží přispívat k transparentnosti nejen vlastní práce, ale rovněž i k popularizaci pozitiv Armády České republiky.

Toto pilotní číslo ve Vojenských rozhledech tvoří zejména prezentace činnosti AVS a jejich vybraných subjektů tak, jak byly postupně předkládány v minulých vydáních *Vojáci společně*. Další čísla budou více či méně identická s jednotlivými vydáními asociační mediální platformy.

Většina příspěvků vyjadřuje názory jejich autorů – představitelů konkrétních sdružení a svazů AVS či postihuje obsah důležitých asociačních dokumentů, pracovních aktivit a námětů pro zkvalitňování armádní práce a koneckonců i dílčích aspektů celé branné politiky státu.

Redakční rada

Rozhovor s prezidentem ASOCIACE „Vojáci společně“

Současným prezidentem ASOCIACE „Vojáci společně“ (od 6. 12. 2001) je plk. Ing. Jan Kříž. Je bývalým vojákem z povolání, absolventem Vojenské školy Jana Žižky, pěchotního učiliště a Vojenské technické Akademie Brno. Vykonává funkci předsedy Svazu vojáků z povolání AČR. Je zarytým profesním ochráncem armády, propagátorem spolupráce armády s občany a zastáncem hesla: „Voják je občan v uniformě.“

Pane prezidente, stál jste u zrodu ASOCIACE „Vojáci společně“. Za jakým účelem byla tato organizace vytvořena?

Především trochu historie. Počátky Asociace se objevily v roce 1993 formou „Koordinačního sdružení“, v němž se realizovalo pět organizací. Tato průkopnická činnost nesla s sebou řadu složitostí, které vinou nepochopení rezortu, ale i různých neseriózností v jednání se nepodařilo vyřešit, takže sdružení nedosáhlo svých cílů.

Vývoj pokračoval i v ústraní a v roce 1996 spatřila světlo světa ASOCIACE „Vojáci společně“. Díky deseti organizacím se začala úspěšně rozvíjet. Myslím si, že v ní pracovali a pracují vynikající lidé jako gen. Ludikar, gen. Hlučka, gen. Sedláček, plk. Kolenatý. K její činnosti přispívá celá řada nadšenců. Měl jsem ohromné štěstí, že jsem tyto kolegy potkal. Utvrdili ve mně myšlenku, že povolání vojáka je profese, o níž stojí „se prát“ a dosáhnout pro ni lepší postavení, než jí společnost přisuzuje. Myslím si, že úsilí Prezidia Asociace i mé osobní, ve spolupráci s gen. Ludikarem – prvním prezidentem, a zejména potom s gen. Bretem – druhým prezidentem Asociace – připravovalo podmínky pro její současnou činnost.

Asociace je sdružení organizací, jejichž činnost souvisí s aktivitami rezortu obrany v celé škále skutečností. Tyto souvislosti byly podnětem k tomu, abychom se dohodli, že při realizaci a zabezpečování činností si budeme pomáhat. Dojde tím nejen k likvidaci roztržitostí úsilí organizací, které je často vynakládáno ke stejným skutečnostem, ale především jsme očekávali další rozvoj vzájemné spolupráce mezi členskými organizacemi a následné profesní stmelení. Vlastní spolupráci s rezortem obrany se tímto vytvářejí ty nejlepší možnosti.

Můžete představit současné složení a strukturu Asociace?

V současnosti tvoří Asociaci tyto organizace: Sdružení domácího odboje a partyzánů ČR, Sdružení zahraničních letců, Sdružení zahraničních letců-východ, Svaz civilní obrany ČR, Svaz letců ČR, Svaz pomocných technických praporů-vojenských táborů nucených prací, Svaz vojáků v záloze ČR, Svaz vojáků z povolání AČR, Unie armádních sportovních klubů ČR, Vojenské sdružení rehabilitovaných, Vojenská sekce Konfederace politických vězňů, Vojenský klub myslivosti. Vidíte, že se jedná o široké spektrum členů, které se vytváří kolem rezortu obrany. Prezidium Asociace volí pětičlennou Výkonnou radu a předsedy odborných rad.

V současné době pracuje sedm odborných rad: pro legislativu a právní věci, pro sociální oblast, pro zdravotnické zabezpečení, pro zahraniční činnost, pro historii, pro publicitu, pro přípravu záloh a pro reformu.

Změnila se zásadním způsobem asociační základna?

Byli bychom neradi, kdyby se asociační základna, jak jste ji nazval, nějak zásadně změnila. Tvoří ji organizace blízké rezortu obrany. Máme samozřejmě zájem ji dále rozšiřovat, a to zejména o organizace podobného zaměření. Věřím, že se tak v budoucnu bude dít.

Jaká je komunikace mezi jednotlivými účastníky Asociace a obdobnými svazy či organizacemi, které ale pracují mimo AVS?

Výraznou skutečností celé Koncepce spolupráce s rezortem obrany je vytvoření možnosti komunikace s organizacemi blízkými rezortu obrany, ať jsou asociovány či nejsou. V minulosti se to dělo cestou Skupiny pro styk s občanskými sdruženími. Tato možnost vznikla po reorganizaci Úřadu Ministerstva obrany a byla velmi kvalifikovanou a ceněnou formou spolupráce, která přinesla konkrétní pozitivní výsledky. V průběhu reformy však byla činnost této skupiny zrušena.

Myslím si, že celé této iniciativní činnosti občanských sdružení chyběl Asociační časopis či zpravodaj. Po jejím vytvoření došlo k výraznému zkvalitnění informací nejen ve prospěch organizací, ale i velitelů a náčelníků, což mohl být další krok.

Pane prezidente, v čele Asociace stojíte od prosince 2001. Jak celkově hodnotíte toto svoje funkční období?

Funkci jsem přijal především proto, že jsem o správnosti existence vojenských svazů a jejich společné Asociace hluboce přesvědčen a že jsem chtěl dále posunout myšlenky zakladatelů či předcházejících prezidentů.

Moje záměry, se kterými jsem šel do funkce, myslím nejlépe vystihuje vystoupení, které jsem na počátku volebního období přednesl na jednání prezidia a jež také bylo tímto orgánem přijato. Dovolte mně z něho uvést základní myšlenky:

- ❑ Všechny organizace – členové Asociace – se musí výrazněji podílet na realizaci „Hlavních cílů“ pro daný kalendářní rok. Pouze konkrétní výsledky mohou potvrdit opravdový zájem pracovat v Asociaci.
- ❑ Mám zájem, aby vzájemné partnerství rezortu obrany a ASOCIACE bylo založeno na vyšší kvalitě společných činností, vzájemných doporučení a aktivní zpětné vazbě.
- ❑ Ve smyslu § 45 zákona 221/1999 Sb. je nezbytné novelizovat „Koncepci vztahů“ mezi rezortem obrany a asociací.
- ❑ V oblasti sociální je nezbytné dokončit komplex péče o válečné veterány z druhé světové války.

Možná jsem na některou důležitou oblast, na níž jsme se na prezidiu dohodli, při tomto zkráceném výčtu zapomněl. Nakolik se podařilo naplnit moje záměry v této hektické době reforem rezortu prosím ať raději posoudí ti, v jejichž zájmu jsem se pokoušel AVS řídit a koordinovat její činnosti.

Za rozhovor poděkoval Antonín Svěrák

STANOVY ASOCIACE „Vojáci společně“

Článek I

Název, sídlo, působnost

1. Název občanského sdružení je ASOCIACE „Vojáci společně“, anglicky pro potřeby mezinárodního styku Association Soldiers Together.
2. Sídlo ASOCIACE „Vojáci společně“ (dále jen Asociace, zkráceně AVS) – po reorganizaci bude upřesněno.
3. Asociace vyvíjí svoji činnost a působí na celém území České republiky. Rozvíjí široké mezinárodní styky s organizacemi podobného zaměření.
4. Asociace má právo používat vlastní symboliku.

Článek II

Úkoly Asociace

1. Asociace je dobrovolným nepolitickým sdružením zabezpečujícím akční jednotu členských organizací (sdružení) spjatých ve své činnosti s armádou a branností v definovaných a dohodnutých oblastech společného zájmu, směřujících ke prospěchu obrany státu a jeho armády.

2. Podněcuje, připravuje, vede a zajišťuje jednání a další kroky se všemi subjekty společenského života, které mohou mít pozitivní vliv na růst prestiže, autority, vlivu a akceschopnosti Asociace a jejích členských organizací.
3. Reprezentuje členské organizace v dohodnutých oblastech a delegovaných otázkách před zahraničními partnery, orgány a organizacemi, před parlamentem, vládou, státními, samosprávnými i nestátními orgány a organizacemi. S výsledky jednání seznamuje členské organizace. Při jednáních tlumočí, hájí a aktivně prosazuje jejich oprávněné zájmy.
4. Ve své činnosti usiluje o spolupráci s rezortem obrany k vytváření potřebných organizačních, personálních, technických, finančních a materiálních podmínek k optimálnímu zabezpečení plnění dohodnutých společných cílů a úkolů.

Článek III

Členství

1. Členství v Asociaci je kolektivní a individuální. Právní subjektivita členských organizací (sdružení) je plně zachována.
2. Členství vzniká přihlášením se k úkolům Asociace učiněné statutárním představitelem registrované členské organizace (sdružení) s právní subjektivitou a jednotlivého člena na základě právoplatného souhlasu příslušných orgánů. Individuální členové tvoří poradní orgány AVS. O přijetí kolektivních a individuálních členů rozhoduje Prezidium Asociace.
3. Členství v Asociaci a jeho orgánech zaniká
 - a) písemných oznámením o ukončení členství příslušným statutárním představitelem organizace (sdružení);
 - b) většinovým rozhodnutím Prezidia Asociace u organizací a individuálních členů, kteří se po delší dobu aktivně nezúčastňují práce prezidia nebo zásadním způsobem opakovaně nedodržují stanovy Asociace.
 - c) individuální členství dále zaniká vystoupením nebo úmrtím.

HLAVNÍ CÍLE činnosti AVS v roce 2004

ASOCIACE „Vojáci společně“ vstupuje do roku 2004 po kvalitním splnění většiny cílů a plánu činnosti pro rok 2003. Vstupuje do roku realizace základních reformních opatření ozbrojených sil jako zkušenější, připravenější a s novými poznatky k otázkám obrany státu.

Přesto v uplynulém roce 2003 došlo poprvé po šestiletém působení Asociace k nedůslednému naplnění hlavních cílů. Nepodařilo se přes námi předložené návrhy uzavřít Dohodu s rezortem obrany ve smyslu § 45 zákona 221/1999 Sb. a rovněž nedošlo ke zkvalitnění zahraniční činnosti (mezispojenecká konfederace záložních důstojníků CIOR, evropská organizace záložních poddůstojníků AESOR).

Tato skutečnost vyžaduje Asociaci analyzovat možné předpoklady další úspěšné spolupráce s rezortem obrany v těchto nesplněných oblastech, a to po přijetí novelizované reformy ozbrojených sil.

Výkonná rada na základě vzniklé situace v závěru roku 2003 předpokládá rozhodující úsilí v roce 2004 soustředit všemi organizacemi Asociace na tyto hlavní cíle:

- ❑ Uzavřít a zahájit realizaci společné smlouvy Asociace s rezortem obrany.
- ❑ V rámci reformované armády navrhopat možná řešení ve vývoji rezortu obrany v souladu se získanými poznatky.
- ❑ Pozornost věnovat formující se profesionální armádě, jakož i aktivním zálohám dobrovolným. V oblasti záloh realizovat smlouvu s Generálním štábem AČR.
- ❑ Zvýšenou pozornost věnovat opatřením sociální a zdravotní péče vůči válečným veteránům a bývalým vojákům.
- ❑ Realizovat doposud osvědčené metody výchovy vojenských tradic s cílem rozvoje vlastenectví, brannosti a odpovědnosti za obranu státu.
- ❑ Nadále se podílet na sportovních, kulturních a zájmových aktivitách příslušníků AČR k zdravému způsobu života a zvyšování fyzické zdatnosti.
- ❑ Rozvíjet zahraniční činnost ve spolupráci s dalšími subjekty.
- ❑ Veškerou činnost Asociace a spolupráci všech sdružených organizací výrazněji prohlubovat. Zaměřit se na získávání dalších členů Asociace v průběhu roku.

Sdružení čs. zahraničních letců-východ

Sdružení čs. zahraničních letců-východ (dále jen SZLV) je registrováno MV ČR jako dobrovolná, nezávislá, demokratická společenská organizace, sdružující vojenské letce a příslušníky paradesantní brigády bojující v SSSR a v SNP v letech 1944–1945, jejich rodinné příslušníky a občany, kteří bez rozdílu své politické orientace mají k této organizaci kladný vztah a souhlasí s jejími stanovami a posláním.

Činnost Sdružení úzce spolupracujícího s Českým svazem bojovníků za svobodu (ČSBS) se vztahuje na celé území České republiky. V rámci spolupráce přesahuje hranice – se Sdružením bojovníků letců v SNP a zahraničí – je kolektivním členem Slovenského svazu protifašistických bojovníků.

Stěžejní činností Sdružení je rozvíjet a popularizovat postoje veřejnosti k bojovým tradicím čs. vojenských letců a paradesantní brigády bojující ve Slovenském národním povstání a na východní frontě. Dále prvotním, nezprostředkovaným svědectvím iniciovat, doplňovat a ožивovat odbornou historiografii o významných etapách národněosvobozenického boje, jakými byly urputná bitva o Ostravsko, Opavsko a Těšínsko, v níž se tak významně zasloužili letci, a Karpatská operace s hrdinským podílem paradesantní brigády a Slovenské národní povstání, v němž působily oba celky. Čs. smíšená letecká divize byla první čs. leteckou jednotkou, jež měla přímou účast v osvobozovacích bojích na území porobené vlasti a jako první na ně vstoupila.

Úkol, který jsme si vytyčili a který v širším kontextu tvoří součást úsilí o zachování historické paměti národa, je náročný a vyžaduje rozvíjení kontaktů a spolupráce s institucemi vojenské i obecné historiografie, se společenskými a občanskými organizacemi. Významné je také pořádání besed se širokou veřejností, zejména s mládeží, která má o druhé světové válce a o národním odboji jen sporé povědomí a nezdědila vůbec žádná.

Založením Sdružení a jeho členstvím v ASOCIACI „Vojáci společně“, spolu s podporou M0 ČR, GŠ AČR a ČSBS a spoluprací s nimi vznikají příznivější podmínky pro naše účinné působení.

To spočívá ve společném prosazování oprávněných nároků, zejména sociálního charakteru a materiálního zabezpečení i našich členů, jejich rodin a pozůstalých, jež umožňuje přímá účast na přípravě příslušných právních norem v odborných radách AVS.

Mrzí nás a mnozí z nás to pociťují jako křivdu, že se stále nedaří dosáhnout objektivního zhodnocení našeho boje. Přes přetrvávající absenci historicko-odborné pozornosti se nám za pomoci ČSBS a s podporou MO ČR poprvé podařilo připomenout a oživit vznik a působnost 1. čs. smíšené letecké divize (1. čs. smld.) jako jedné z významných složek čs. vojenského letectva na východě. Stalo se tak až v r. 1997 při příležitosti 52. výročí vzniku divize a jejího nasazení v urputné bitvě Ostravsko-opavské operace. Paradesantní brigáda, která prošla nejkruťnějšími válečnými útrapami, se poprvé dočkala zaslouženého připomenutí až v roce 2001 na shromáždění pořádaném 1. čs. smld. v Českém Těšíně.

Historizující činnost našeho Sdružení provázely těžkosti vyvolané tendencemi některých míst a jednotlivců ztížit a omezit ji, což někde přetrvává dodnes.

Co soudí o této situaci naše Sdružení? Že účastníky národně osvobozenického boje nelze posuzovat nebo dokonce hodnotit podle charakteru společenského uspořádání států, v jejichž armádách nebo s jejichž pomocí bojovali. Bylo to nesprávné stejně tak dříve jako dnes. To, co se odehrávalo ve válečné době na pozadí strategicko-politických plánů Západu a Východu, a co se promítlo i do vytváření a působnosti čs. vojenských zahraničních jednotek, o tom jsme my řadoví bojovníci nic nevěděli, natož abychom se na tom nějak podíleli. Šlo nám jen o to, aby válka skončila a abychom mohli žít v míru se svými blízkými doma. Je věcí historiků zhodnotit toto období objektivně, bez ideologické účelovosti odporující vědecké pravdivosti. Máme zájem, aby se v duchu těchto zásad pravdivě dovářela i historická tradice čs. vojenského letectva a paradesantní brigády. Aby v povědomí veřejnosti zakotvila také jména těch, kdo organizovali pluky a zabezpečovací útvary smíšené letecké divize a vedli je do bojů – GULJANIČE, HALUZICKÉHO a mnoha dalších.

Historické zhodnocení, o něž usilujeme, by rovněž mělo ukázat, jak se v osvobozené vlasti utvářely osudy našich spolubojovníků ze Západu i Východu. Postihu totiž nebyli ušetřeni také ti posledně jmenovaní. A ani mnozí další, kteří ještě žijí nebo již zemřeli s pocitem neuznané křivdy. V dřívější době postihovat a v dnešní nadřazovat jedny nad druhé, dělat rozdíly mezi lidmi, kteří neváhali vystavit svůj život smrtelnému nebezpečí v boji za stejný, všeobecně platný a uznávaný vysoce humánní cíl, jímž je porážka agresora a nastolení míru a svobody národů, bylo nesprávné dříve stejně tak jako dnes. Řečené míří do vlastních řad. Nelze připustit a trpět vzájemnou nedůvěrou, netolerancí nebo dokonce nevraživostí, jež vytvářejí živnou půdu pro konjunkturální účelovou mystifikaci. Je třeba rozvíjet tvořivou spolupráci všech odbojových složek.

V letech 1997 až 2002 ve spolupráci se státními, krajskými, městskými a obecními orgány, zejména v Severomoravském kraji, a s podporou MO ČR, GŠ AČR a ČSBS jsme uspořádali šest veřejných shromáždění k výročí vzniku a nasazení 1. čs. smíšené letecké divize do bojů o Ostravsko, Opavsko a Těšínsko – na Valech a v Českém Těšíně ve spolupráci s tamním městským zastupitelstvem v čele se starostou a s OV ČSBS Karviná. Všechni se zúčastnili představitelé nejvyšších orgánů MO ČR, GŠ AČR, ČSBS, starostové měst a obcí, zástupci společenských a odbojových organizací Severomoravského kraje a početně byla zastoupená občanská veřejnost. Významné bylo i iniciativní kulturní vystoupení studentské mládeže. Z našeho podnětu a za naší spolupráce byl odhalen pomník osádky letounu IL-2m3 pilota rtm. Pavla SLATINSKÉHO a des. Jána BILKY na hřbitově Petrovic u Karviné (8. 5. 1998). Letcům 1. čs.

smíšené letecké divize v SSSR padlým při osvobození Ostravy byl v severomoravské metropoli odhalen památník (28. 10. 1998). Sady, kde byl před rokem odhalen památník letců, byly slavnostně pojmenovány „Parkem čs. letců“ (28. 10. 1999). Letcům 1. čs. smíšené letecké divize padlým v boji o Moravskou bránu a letcům RAF z Těšínska byl v Českém Těšíně odhalen památník (6. 10. 2000). Tvůrčí, materiální, finanční i pořadatelskou účastí jsme se podíleli se Svazem letců ČR na výstavě Vítězná křídla spojeneckých a čs. letců k 55. výročí ukončení druhé světové války v Evropě, konané pod záštitou prezidenta republiky v Národním technickém muzeu v Praze v rámci programu „Praha – kulturní město 2000“ (10. 5. 2000). Ve spolupráci se Slovenským institutem v Praze a pod záštitou velvyslance SR jsme uspořádali výstavu o českých a slovenských letcích, účastnících bojů přímo na území někdejší domoviny (23. 8. – 6. 9. 2000). Vydali jsme sborník „První čs. smíšená letecká divize v SSSR“ (v roce 1998). Každým rokem koncem dubna připravujeme a účastníme se setkání s představiteli měst a obcí SMK spojených s pietní vzpomínkou u památníků v Ostravě, Havířově, Petrovích u Karviné a v Českém Těšíně a s besedami se žáky a studenty. V loňském roce naše Sdružení ve spolupráci s MO ČR a s velvyslanectvím SR organizovalo pietní vzpomínku tragického skonu M. R. ŠTEFÁNKA před 83 roky. Uvedený výčet zahrnuje jen nejdůležitější úkoly, jichž jsme se zhostili kromě mnoha dalších ukládaných ročními plány. I s odstupem ne vždy snadných prožitých let se neostýcháme přiznat hrdost, že jsme v tak mladém věku mohli být aktivními účastníky historického dění kolem osudu naší vlasti, v němž nám byla oporou jen blízkost bojových druhů. Dnes nám přináší uspokojení smysluplná práce pro společnost. Věnujeme jí své životní zkušenosti a zápal, který se svým působením snažíme podnítit zejména u mladé a nejmladší generace.

Plk. v zál. doc. Ing. Ján Daňko, CSc.

Svaz civilní obrany České republiky

Jedním z hříchů, jichž se naše doba podepsala na občanech, je hrubé přehlížení existujících a možných mimořádných událostí a katastrof. Letošní léto nás o tom opět silně přesvědčilo. Mnozí se probudili a nechápali, co se kolem nich děje. Reakce na obrovské přívaly kalné vody byly odlišné. Někdy logické, jindy zkratkovité až zmatečné. Opět se potvrdilo, že kdo se včas a s předstihem předem připravoval na možnou událost, dokázal ji v rámci možností zvládnout. A to platí o jednotlivých občanech, organizacích, podnicích, úřadech i státní správě.

Přitom je známo, že v naší zemi existoval systém civilní obrany, který tyto otázky řešil. V různých poválečných etapách byla přijímána opatření odvislá od stupně společenského a vědeckého poznání, od schopností lidí, kteří systém tvořili, až po ekonomické a finanční možnosti státu. Nejinak tomu bylo i ve společenských organizacích. Hasiči, Červený kříž a posléze i početný SVAZARM vzaly každý na sebe značný díl odpovědnosti za přijetí a zajištění ochrany občanů před mimořádnými událostmi. V rámci svého společenského poslání připravovaly velkou část občanů na nouzové situace. Byl organizován systém odborné přípravy pro profesionální pracovníky i pro dobrovolníky. Forem a metod bylo dostatek. Úroveň byla přirozeně odlišná. Co bylo však podstatné, že téměř všichni občané se připravovali s potřebným předstihem na nepřijemné situace.

Dnes je možné leckterou dřívější organizační strukturu i systém kritizovat pro některé nedostatky. Jedno však nelze upřít, že občané byli díky činnosti těchto organizací a stovkám a tisícům obětavých aktivistů připravováni na situace ohrožující jejich životy.

V současné době se částečně problematikou civilní ochrany zabývá Svaz civilní obrany České republiky. Tato společenská organizace vznikla po zrušení SVAZARMu.

Svaz civilní obrany ČR je dobrovolným, politicky nezávislým, vlasteneckým, nepolitickým občanským sdružením s výrazně humanitárním posláním. Členové Svazu CO chápou civilní obranu jako otevřený systém opatření vedoucích k minimalizaci negativních přírodních, průmyslových i společenských vlivů na osoby, kulturní a materiální hodnoty a na životní prostředí.

Svaz CO zaměřuje svou činnost do oblastí metodiky a propagace, školení a poradenství, do oblastí plnění vybraných úkolů v systému civilní ochrany. Plní vymezené úkoly v rámci možností a podmínek, kterými disponuje. Důraz byl v posledních letech položen do oblastí práce s mládeží. Prostřednictvím své Agentury SALUS s.r.o. nabízí organizování školení pro občany i právnické osoby, zpracovávání havarijních plánů pro školy a malé provozovny a provádění kontrol kvality uložení a údržby prostředků individuální ochrany. Tuto činnost zabezpečuje výhradně síť svých kvalifikovaných lektorů, kteří působí v mnoha okresech České republiky. Rozsáhlejší činnost je limitována finančními a ekonomickými možnostmi Svazu a jeho materiálním vybavením.

Na území republiky působí téměř pět set členů, kteří jsou organizováni v 38 klubech, které působí v 28 okresech. Členskou základnu dále tvoří přibližně dalších 500 osob, sympatizujících, kteří se většinou věnují práci s mládeží v jednotlivých klubech ve věkové kategorii do 15 let. Pro tuto kategorii mládeže připravuje a organizuje vedení Svazu CO víkendové akce a letní tábory. Takových akcí bývá na území republiky připravováno ročně 60 až 70. Počet akcí je limitován finančními možnostmi sdružení. Práce s mládeží tvoří hlavní podíl jeho činnosti. V práci s mládeží spatřuje vedení Svazu hlavní smysl svého současného poslání. Touto činností přispívá sdružení ke kvalitnímu vyplňování volného času zainteresované mládeže.

Dnes už osvědčeným a prosperujícím je systém soutěže „Ukaž, že umíš“. Pořádá se každoročně na místním, okresním a celorepublikovém stupni. Tato forma se osvědčila mj. proto, že v sobě obsahuje vedle prvků branně sportovních, především řadu pestrých částí z oblasti zdravotnické a znalostí nutných pro vzájemnou pomoc v situacích ohrožení a sebeochrany.

Velmi cenným prvkem v systému každoroční činnosti představuje péče o stálý lektorský sbor, výběr, vyhledávání a proškolení lektorů a organizátorů Svazu CO. Osvědčil se systém týdenních kurzů, pořádaných v Institutu Hasičského záchranného sboru v Lázních Bohdaneč.

Svaz civilní obrany České republiky je početně malým občanským sdružením s ryze vymezenou činností zaměřenou do oblastí záchranářství, přípravy občanů na sebeochranu a vzájemnou pomoc s výrazným zaměřením na práci s mládeží.

PhDr. František Huťka

SVAZ LETCŮ České republiky

I. část

Založení Svazu letců Republiky československé (RČS) je úzce spjat se vznikem první republiky, neboť prvním činem čs. letců ve svobodném státě bylo obsazení letiště Cheb přeletem 9 letadel z tohoto letiště ve dnech 10. - 13. listopadu 1918 a převezení dalších 13 demontovaných letadel do Prahy Holešovic.

Při této „chebské akci“ došlo k první letecké nehodě, při které zahynul pilot Václav ANTOŠ a četař FRANCL byl těžce raněn. Na základě této tragické události utvořili čeští piloti vzájemně podpůrný spolek, kterému dali název „Kroužek čs. pilotů“.

Jednání tohoto podpůrného spolku se zúčastnil tehdy i velitel leteckého sboru kpt. Jindřich KOSTRBA, důstojníci jeho sboru a další příslušníci vznikajícího čs. letectva. Na seznamu členů Kroužku čs. pilotů je pod číslem 4 uveden Josef MALÝ, pozdější dlouholetý sekretář Svazu letců RČS.

Do historie zakládání podpůrného spolku čs. letců patří i druhá schůzka pilotů, tentokrát již jako členů Kroužku ze dne 23. 11. 1918 a třetí schůzka, která se konala v restauraci u Pinkasů 3. prosince 1918. Počátkem roku 1919 Kroužek čs. pilotů uspořádal I. řádnou valnou hromadu na které došlo ke změně názvu, a to na Svaz čs. pilotů, jehož předsedou a současně čestným členem této organizace se stal setník Rudolf HOLEKA a místopředsedou Vladimír LEPARĚ.

Svaz čs. pilotů si stanovil mimo podpory rodin, které přišly o svoje živitele v důsledku leteckých nehod i další úkol, a to vybudovat životaschopnou pilotní organizaci s cílem hájit zájmy pilotů a podporovat rozvoj čs. letectví, jako perspektivního technického směru.

V lednu 1919 měl Svaz čs. pilotů ve svých řadách již přes 100 diplomovaných pilotů. 15. ledna 1922 se konala valná hromada Svazu čs. pilotů, která zvolila nový správní výbor. Na dalším zasedání tohoto správního výboru byla schválena koupě biografu Zahrádka jako „Bia Pilotů“, které se stalo majetkem podpůrného fondu, přičemž bylo rozhodnuto, že čistý výnos z provozu bude rozdělen mezi invalidní a podpůrný fond Svazu čs. pilotů a Štefáníkův podpůrný a úmrtní fond. Oprávněnost potřeby obou fondů potvrdily 3 smrtelné letecké nehody ještě v roce 1922, z nichž k té poslední došlo 27. srpna 1922 na letišti Kbely, kdy při akrobatické produkci zahynul v troskách letadla spoluzakladatel Svazu čs. pilotů Rudolf POLANECKÝ.

Do rámce historie Svazu čs. pilotů patří i navázání úzké spolupráce s Čs. aeroklubem, kam vyslal svého oficiálního zástupce – pilota Václava MAREŠE, a to do správního výboru.

Dne 19. srpna 1922 věnoval Čs. aeroklub jako projev uznání první čestnou vlajku Svazu čs. pilotů za přínos v rozvoji čs. letectví. Další dvě vlajky obdrželi členové Svazu škpt. Jaroslav SKÁLA a kpt. Augustin CHARVÁT „Za úspěch v soutěži alpského letu“ pořádaného v rámci mezinárodních leteckých závodů v Curychu.

Jednou z významných akcí, kterou uspořádal Svaz čs. pilotů, byla „Národní rychlostní soutěž o cenu prezidenta republiky“ uspořádaná 6. července 1923, a to na trati Praha-Pardubice a zpět bez mezipřistání. Vítězem soutěže se stal J. NOVÁK na letadle A 18b výkonem 230 km/hod. a na počest vítěze byl uspořádán slavnostní večer 11. července 1923 v pražském Obecním domě.

V roce 1923 se Svaz čs. pilotů přičinil o zavedení nových odznaků pro piloty a pozorovatele čs. vojenského pilota, což bylo potvrzeno v otištěném výnosu č.j. 645300/18 oddělení letectva Ministerstva národní obrany dne 24. 10. 1923.

Ve dnech 28. a 29. října 1923 byl vykonán zahajovací let Československých aerolinií na trati Praha-Bratislava. Tento počáteční dopravní let s prvním leteckým cestujícím a s leteckou poštou byl prvním krokem ČSR na významném poli – leteckého dopravnictví. Pro úplnost dodejme, že ředitelem Čs. státních aerolinií se stal letec major Karel HUPNER, který byl po reorganizaci leteckého sboru Čs. armády velitelem let. pluku T. G. Masaryka v Praze.

Podle zprávy 1. tajemníka Svazu čs. pilotů J. HRÁBKA na 6. výroční valné hromadě konané 27. ledna 1924 byla tehdejší situace ve Svazu následující:

1. Stav členstva v závěru roku 1923 byl 166 členů. Nově přistoupilo 69, zemřelo 5 osob.
2. Hodnota inventáře „Bia Pilotů“ ve Vršovicích činila 57 771,84 Kč.
3. Stav jmění Podpůrného fondu vykazoval částku 129 243,68 Kč.
4. Stav peněz na Štefánikově fondu činil 118 699,50 Kč.

V zápise dalších let nelze opomenout dvě ztráty, které postihly v roce 1926 nejenom Svaz čs. pilotů. Jednou z nich byla smrtelná havárie na letišti Monticelli v Itálii, při které zahynul předseda, tehdy již přejmenovaného Svazu čs. pilotů, JUDr. Zdeněk LHOTA se svým mechanikem VOLENÍKEM.

Druhou tragickou událostí v tomto roce byla srážka škpt. Jindřicha KOSTRBY 25. září 1926 s letadlem jugoslávského podplukovníka JUGOVIČE na kbelském letišti, při které oba zahynuli.

Jindřich KOSTRBA, válečný pilot, letec tělem i duší, byl iniciátorem všech prací při výstavbě čs. letectva v počáteční existenci mladého čs. státu a stál u zrodu Aviatického klubu a vzniku Svazu čs. pilotů.

Výroční valná hromada 8. února 1925 rovněž v pražském Obecním domě přinesla změnu na funkci předsedy, kterým se stal opět Karel HYBŠ.

V roce 1926 se valná hromada Svazu konala 7. února, na které byl jeho předsedou poprvé zvolen civilista, náš letecký rekordman JUDr. Zdeněk LHOTA, který, jak je dříve uvedeno, zahynul 8. října 1926 na italské půdě.

V den 10. výročí existence Svazu čs. pilotů, tj. 14. listopadu 1928, měl Svaz své vlastní ústředí a pět odboček. Členská základna v té době dosáhla počtu 337 osob.

První desetileté období Svazu bylo mimo úspěchů poznamenáno i bolestnými ztrátami. Leteckou smrtí zahynulo 57 členů Svazu a s nimi dalších 44 druhů, kteří zahynuli při výkonu letecké činnosti. Na památku tragicky zesnulých letců v prvních deseti letech ČSR byl postaven pomník v areálu vojenského letiště Praha-Kbely.

Do rámce jubilejního roku 1928 patří i přínos Svazu čs. pilotů v oblasti bezpečnosti našich letců. Kapitán Jan POPELÁK, člen předsednictva Svazu, na popud generála ČEČKA začal horečně pracovat na vývoji čs. padáku a s využitím mezinárodních zkušeností připravil návrh „nového vlastního československého padáku“. Když navržený padák potvrdil skutečně dobrou kvalitu, odešel kpt. POPELÁK ze služeb Ministerstva obrany do civilu a věnoval se jejich výrobě. Padák obdržel značku „PAK“, vážil 8,5 kg, měl plochu 42 m² a krátce nato se stal běžnou výstrojí našich letců. Později byl o něj velký zájem, dodával se do Finska, Turecka. Měsíčně se jich vyrábělo až 800 kusů.

Na stránkách historie čs. padáku systému „PAK“ (zkratka jména POPELÁK) jsou uvedena jména řady letců, kterým zachránil život. Vůbec prvním, kdo skočil s padákem Jana POPELÁKA, byl první pilot rotmistr Alois VRECL, právě ten, který ve dvacátých letech podletěl železniční most přes Vltavu mezi Vyšehradem a Smíchovem.

Při vstupu do roku 1929 byla činnost čs. letectva a členů Svazu čs. pilotů na jednom z vrcholů.

Sekretariát Svazu se z Vinohrad přestěhoval do centra Prahy do budovy č. 37 v ulici Na Poříčí. Dnes je na tomto domě pamětní deska, odhalena 14. 11. 1998. Zde si Svaz pronajal celá tři poschodí, kde mimo kanceláře pro tajemníka Svazu a administrativní pracovníci byla velká klubovna pro téměř 100 osob, místnost s kulečníkem, studovna, knihovna a dvě místnosti pro MLL.

Na základě usnesení valné hromady z 15. června 1929 došlo ke změně názvu, a to na „Svaz letců republiky československé“ (SL RČS). Od tohoto dne sdružovala organizace nejen piloty, ale jejím členem se mohl stát každý letec čs. státní příslušnosti.

Po změně názvu a statutu organizace se stav členské základny značně zvýšil o pozorovatele, bombovrahy, radiotelegrafisty, palubní střelce a mechaniky, takže ke dni 21. 10. 1929 měl Svaz 580 členů.

Tato společenská organizace od té doby sdružovala vojenské letce v činné službě i v záloze a letce civilní všech kategorií, a to dopravní, tovární a sportovní.

V roce 1931 byly Věstníkem Ministerstva národní obrany číslo 41 ze dne 12. září rozšířeny odznaky pro další skupiny výkonných letců se stanovením podmínek pro jejich udělování v tomto rozsahu:

- polní pilot letec,
- polní pozorovatel letec,
- polní pěchotník, dělostřelecký a jezdecký pozorovatel,
- polní letecký střelec.

Při hodnocení činnosti Svazu letců RČS ve dvacátých letech minulého století je vhodné připomenout výrazné osobnosti, kterými byli v prvních letech R. POLANECKÝ, štábní kapitán STANOVSKÝ a VICHEREK, rotmistr ČERNOHOUS a kapitán STARÝ.

V roce 1926 se k nim přiřadil JUDr. Zdeněk LHOTA, předseda Svazu čs. pilotů, o kterém byla již zmínka, který na letounu BH-11c získal v soutěži turistických letadel v Paříži první místo.

Ve druhém ročníku velkého mezinárodního závodu ve švýcarském Curychu v roce 1927 se objevila další jména škpt. SNÁŠEL, kpt. E. DIVIŠ, I. B. KŇAŽIKOVSKIJ a Fr. MALKOVSKÝ.

Závod turistických letadel Evropa pořádaný ve Francii v roce 1929 dal vyniknout dalším našim pilotům, škpt. HAMŠÍKOVI, pplk. SKÁLOVI, štábním kapitánům VLČKOVI, KALLOVI, KLEPŠOVI, AMBRUSOVI, ŽÁČKOVI a rtm. ANDRLEMU.

V roce 1932, kdy se společným úsilím Aeroklubu RČS a Svazu letců RČS podařilo uspořádat 11. září Velký letecký den v Praze, se představili další akrobaté vysokých kvalit, již vzpomínaný mjr. AMBRUŠ a rtm. František NOVÁK. Vedle nich se také objevili četaři HOLUBEC a HUBÁČEK.

Krátce nato v roce 1933 Fr. NOVÁK obsadil první místo v akrobatické soutěži na mítinku ve Varšavě. Při akrobatické soutěži na mistrovství světa v Paříži v červnu 1934 se Fr. NOVÁK umístil na 4. místě a Ján AMBRUŠ na 8. místě.

Jako uznávaný reprezentant čs. letectví byl Fr. NOVÁK povýšen 9. června 1935 ze štábního rotmistra na poručíka a v této hodnosti úspěšně vystoupil na leteckém mítinku v portugalském Lisabonu a 15. září 1935 získal první cenu v Československé soutěži vysoké akrobacie. Za ním se na druhém místě umístil mjr. J. AMBRUŠ a rtm. ŠIROKÝ jako třetí.

Nejpamátelnějším vítězstvím populárních československých akrobatů zůstává světový úspěch, kterého dosáhli 29. července 1936 na Olympiádě v Berlíně, kde za protežovaným německým závodníkem HAGENBURGEM se umístil na druhém místě Petr ŠIROKÝ, následován Františkem NOVÁKEM. Na osmém místě ze 14 závodníků skončil Ján AMBRUŠ.

V roce 1937, kdy takřka celý národ žil pod dojmem světového úspěchu našich akrobatů v centru nacistického Německa, pokračovaly úspěchy našich letců na mezinárodním poli, z nichž nejvýše byly ceněny trofeje vojenských letců z mítinků ve švýcarském Curychu.

K největším úspěchům organizátorské činnosti Svazu letců RČS v roce 1937 patřilo uspořádání manifestace „Pro mohutné letectví na obranu státu“. Této manifestaci, která se konala 7. dubna 1937 ve Smetanově síni Obecního domu v Praze, se zúčastnili prominentní osobnosti politického, vojenského a kulturního života včetně rezortních ministrů.

Vrcholem programu byl „Slib československých letců“ přednesený zástupcem Svazu letců a pozdravný list prezidenta republiky letcům, který stojí za přečtení v plném znění.

Vážení pánové,

vítám, že Svaz letců Republiky československé manifestuje pro obranu státu silným letectvem. Letectvo není jen zbraní nebo sportem. Dnes je součástí jak materiálního, tak i kulturního života státu. Nezůstávat tudíž v letectví za ostatními v Evropě a být dokonce mezi nejlepšími musí být naším letcům zákonem a s ním zákonem nám všem. Myslíte-li při tom na sociální zajištění letců, konáte dobrou službu pokroku a pohotovosti našeho letectví. Práce generála – letce ŠTEFÁNKA i těch letců, kteří přinesli oběť života ve službě letectva, zůstane nám vždy velkým a zářným vzorem.

Dr. Edvard Beneš, v.r.

Tímto končí první část pojednání o vzniku a bohaté historii Svazu letců ČR. V druhé části budeme sledovat, jak se dařilo československým letcům plnit „Slib“ daný republice 7. dubna 1937 především na frontách druhé světové války.

Předseda SL ČR plk. Ing. Stanislav Filip

SVAZ PTP-VTNP

Sdružení příslušníků pomocných technických praporů – vojenských táborů nucených prací z let 1950-1954

Pomocné technické prapory ČSLA byly zřízeny v roce 1950 pro tzv. politicky nespolehlivé osoby, podléhající tehdejšímu brannému zákonu. Naprostou většinu jejich příslušníků tvořili „nespolehliví“ branci odvodních ročníků, ale početnou skupinu představovali rovněž občané starší; byli to např. kněží, v dřívějších dobách osvobození od vojenské základní služby, vojáci zahraničních jednotek čs. armády z doby druhé světové války propuštění z politických důvodů po únoru 1948 z aktivní služby nebo i někdejší příslušníci německé armády, jimiž se stali jako

synové ze smíšených manželství zejména na Opavsku, ale i v jiných oblastech ČSR, zabraných po mnichovské dohodě v roce 1938 nacistickou říší. Byli v podstatě také následníky silničních praporů či vojenských báňských oddílů, do kterých armáda zařazovala také politicky nespolehlivé již od roku 1948. Pomocnými technickými prapory prošlo za čtyři roky jejich trvání téměř 40 000 občanů. Pracovali v dolech (na Ostravsku, Kladensku, i na Slovensku), na vojenských stavbách (výstavba letišť, kasáren, obytných domů i dalších objektů – např. Ústřední vojenské nemocnice v Praze-Střešovicích nebo hotelu International v Praze-Dejvicích) a ve vojenských lesích (a jejich kamenolomech). Většinou na místech, kde bylo zapotřebí vysoké fyzické námahy a kde si civilní zaměstnanci mohli vydělat jen málo peněz. Vojáci PTP byli placeni podle tehdejších obecně platných norem, avšak armáda si z jejich výdělku strhávala vysoké částky (na oblečení, stravování, ubytování atd.), takže to byli vlastně vojáci základní služby, kteří si svou vojenskou povinnost navíc sami zaplatili. Svůj výdělek však nedostávali měsíčně „na ruku“, ale z částky, která zbyla po všech srážkách, obdrželi pouze polovinu, když druhá polovina jim byla ukládána na vkladní knížku. Při měnové reformě v květnu 1953 jim byly tyto jejich vynucené úspory vyměněny v kurzu 1:50. Tyto skutečnosti jistě přesvědčivě dokazují, že pétépáci ve skutečnosti nebyli žádnými „barony“, jak se díky spisovateli Švandrlíkovi rozšířilo do veřejnosti. Kromě práce se dostalo vojákům PTP ještě „základního výcviku“ ve formě pořadových cvičení po normálních pracovních směnách. Zbraně těmto vojákům tehdejší „lidová armáda“ nesvěřila. Navíc si ještě komunistický režim vymyslel pro jejich dlouhodobější využití uplatnění § 39 branného zákona, podle něhož byli postupně „přidrženi k výjimečnému cvičení na dobu neurčitou“. Pétépáci, kteří se do těchto útvarů dostali hned na jejich počátku, odsloužili na vojně při své základní službě (ta trvala tehdy podle zákona 24 měsíců) plně tři roky i více!

Po politických změnách v roce 1953, vyvolaných jednak úmrtím Stalina a jeho soupeřníka Gottwalda v Československu, jednak tlakem mezinárodních organizací, byly PTP od posledních měsíců roku 1953 do konce května 1954 postupně zrušeny a jejich příslušníci, pokud měli splněno nejméně 24 měsíců základní služby, propuštěni do civilu. Ostatní byli přeřazeni do tzv. technických praporů (TP), z nichž mnohé byly pokračováním PTP – ovšem se zcela jiným režimem. Politická klasifikace „E“ byla zrušena (vojáci této klasifikace nesměli mít přístup ke zbraním, nemohli získat jinou hodnotu než „vojín“ atd.). Pro přesnost je nutno ještě dodat, že zařazování politicky nespolehlivých osob do PTP bylo uskutečňováno na základě posudků z místa bydliště, pracoviště a posléze i vojenských orgánů. Punc politické nespolehlivosti ovšem pronásledoval pétépáky i po jejich návratu do civilu. Je známo mnoho případů, kdy byli dlouhá léta sledováni orgány StB (někteří až do skončení komunistického režimu!). Jenom menšině z nich se podařilo v dalších letech života, také díky náhodám, prosadit se a splnit si alespoň zčásti své životní plány získáním vysokoškolské kvalifikace či hospodářských funkcí. Bohužel v některých případech také jenom tím, že se stali členy KSČ.

Ve vojenských táborech nucených prací vznikla četná trvalá přátelství; všechny spojovalo pevné pouto kamarádství z pocitu společenství nerovnoprávných občanů. Je doloženo, že se některé skupiny pétépáků scházely prakticky hned po odchodu do civilu, některé i pravidelně (a vzbuzovaly i „zaslouženou“ pozornost StB). Po několika literárních dílech, ve kterých pozorní čtenáři našli pravdivé vylíčení vojenské služby u PTP, zaznamenaly odezvu v široké veřejnosti v druhé polovině šedesátých let Švandrlíkovy „Černí baroni“, kteří jsou ovšem vylíčením zcela jiných poměrů, než jaké vládly ve vojenských táborech nucených prací, tedy v PTP. Spisovatel vesměs vycházel z vlastních zkušeností příslušníka útvaru TP, tedy vojáků

politicky spolehlivých, kterým „dělnická třída svěřila zbraň, aby ji mohli chránit...“, kteří však obvyklou službou projít nemohli ze zdravotních důvodů.

Na jaře roku 1968, v období vzestupu tlaků, požadujících zásadní změny politického i hospodářského systému státu, přihlásili se ke slovu také pétépáci. V květnu toho roku se uskutečnil první sjezd v Praze na Slovanském ostrově. Tam byl založen Svaz PTP, zvoleny první orgány, které začaly ihned pracovat. Okupace armádami SSSR a jejich satelitů 21. srpna 1968 však všechny snahy o uznání a další práce přerušila. K novému oficiálnímu probuzení došlo v listopadu 1989. Sešel se přípravný výbor, který svolal celostátní sjezd pétépáků do Prahy. V únoru 1990 se v Praze sešlo přes 3500 kamarádů; mnozí se potkávali a poznávali opět téměř po padesáti letech. Položili základní kámen organizace, která přetrvala úspěšně dodnes jako jednotná a jediná organizace někdejších příslušníků vojenských útvarů PTP. Jedinou podstatnou změnou od té doby bylo oddělení Slováků, vyvolané rozdělením státu. Úzká spolupráce přes hranice však trvá. Pétépáci v ČR a v SR kdysi pracovali spolu a tvořili jeden kolektiv a nevidí důvody, proč by jejich vzájemné vztahy měly mít nyní jinou podobu.

Postupně byly ustaveny oblastní rady a okresní kluby v celé republice. Činnost Svazu PTP-VTNP řídí dva národní svazy a vrcholově Ústřední rada, v níž má paritní zastoupení Český a Moravskoslezský svaz. V jejím čele je předseda ÚR, volený členy této rady. V současné době má Svaz něco přes 9000 členů. Odhaduje se, že všech dosud žijících pétépáků je kolem 12 000. V té souvislosti je nutno uvést, že členy nemohou být ti, kteří se kdykoli v minulosti stali členy KSČ nebo Lidových milicí. O činnosti okresních klubů, oblastních rad, zemských výborů i Ústřední rady, ale také o připravovaných či uskutečněných srazech a setkáních, také o názorech na současnost i minulost, informuje pravidelně svazový ZPRAVODAJ čtyřikrát v roce.

Protože obdobné vojenské útvary využívaly také armády ostatních států sovětského bloku, a také v těchto zemích se vojáci stejného osudu a ražení sdružili, byla navázána široká spolupráce v mezinárodním měřítku. Z české iniciativy vznikla Mezinárodní federace vojenských táborů nucených prací, jejímiž členy jsou „pétépáci“ ze Slovenska, Maďarska, Polska a Rumunska. V současné době pokračují jednání o spolupráci i s dalšími obdobnými organizacemi.

Hlavním posláním Svazu PTP-VTNP je snaha o nápravu křivd, kterých se vojákům útvarů PTP v minulosti dostalo vrchovatě. Chce prosazovat jejich práva a zájmy, pomáhat ve zdravotní a sociální péči o své členy, ale také prosazovat důslednou debolševizaci ve veřejném životě a bojovat proti komunistické ideologii. Některé z cílů se již podařilo dosáhnout, a to díky neúnavné práci pověřených funkcionářů, také vstřícností státních orgánů včetně Parlamentu ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva obrany a jejich představitelů. Svaz PTP navázal a udržuje velmi přátelské vztahy zejména s novou Armádou České republiky a jejím velením. Stal se také členem ASOCIACE „Vojáci společně“, Zejména armádě vděčí každoročně stovky pétépáků za to, že se každoročně mohou setkávat při několika celostátních srazech. Ty bývají např. v Libavě u Olomouce, ve Sv. Dobrotivě u Zdic, v Mostě i na jiných místech. Na několika místech, kde byly na počátku padesátých let umístěny vojenské tábory nucených prací, byly odhaleny památníčky, o dalších se uvažuje. Pétépáci razí heslo „Nesmíme dopustit, aby se zapomnělo!“ Také proto se např. letos v červnu konala v Praze dvoudenní konference o historii PTP. Z přednesených referátů se připravuje k vydání sborník.

Přůřez pétépáckou historií i přítomností zachycuje stálá expozice v zámku v Brandýse nad Labem, kdy jsou vystaveny i některé dokumenty, donedávna označené razítkem „Přísně tajné“. Návštěvníky této výstavy nejsou jenom členové okresních klubů. Přivítali tu již také

několik skupin mladých důstojníků AČR, kteří neměli v minulosti možnost dozvědět se pravdu o tom, jak si počínali komunističtí mocipáni také v armádě v dobách, kdy se chystali ovládnout celý svět.

Pavel Krása

Svaz vojáků v záloze České republiky

Hlavním cílem Svazu vojáků v záloze jako občanského sdružení je orientace na činnost k rozvoji branně sportovních, branně technických a společenských aktivit. Usiluje především o podporu a uspokojení sportovních a společenských zájmů svých členů a jejich rodinných příslušníků. Členská základna je sdružena do klubů vojáků v záloze (KVZ) a aktivně se účastní na jejich činnosti. KVZ působí ve všech krajích České republiky. O zájmu o členství svědčí počty klubů zejména v krajích, jako jsou např. Středočeský kraj (12 KVZ), Jihočeský (13 KVZ), Jihomoravský anebo Zlínský (21 KVZ), a každý rok jejich počet narůstá.

Úspěšně se rozvíjí především orientace sportovních a střeleckých soutěží a dalších akcí pod vedením ústřední rady, sportovně metodické komise, oblastních rad i rad jednotlivých klubů SVZ ČR. I v letošním roce získala řada našich členů výkonnostní třídy, z nichž nemalé množství představují výkonnostní třídy mistrovské, a také bylo překonáno několik stávajících rekordů. Aby se vyhovělo širšímu spektru členské základny, zařazují se do repertoáru svazových soutěží další nové disciplíny, pořádají se soutěže, ale i další zájmové akce pro mládež, zaměřené na zvýšení branného vědomí účastníků. Plnou podporu mají zájmové skupiny, zaměřené na studium vojenské historie a otázek soudobého vojenství, kluby historických zbraní a osvětových akcí, ale i vojenské hudby.

V roce 2002 uspořádal svaz především postupovou soutěž KVZ ve střeleckém víceboji, která představuje zhruba 120 střeleckých soutěží. Nemalým dílem přispěla k aktivní činnosti klubů a celého svazu příprava a provedení mistrovství republiky ve sportovním střeleckém souboji, které bylo organizováno formou kvalifikačních závodů (4 kvalifikační kola), soutěže Českomoravského poháru (6 kvalifikačních kol a finále) a Pohár předsedy ÚR SVZ ČR, pořádaného jako mistrovství České republiky. Za vyvrcholení sezóny je pak možné považovat Setkání mistrů.

Velký úspěch měly i závody s mezinárodní účastí, zejména pak Mezinárodní mistrovství České republiky ve střeleckém souboji z velkorážové pistole, kterého se zúčastnili kromě zástupců naší republiky, střelci branných organizací šesti evropských států. Tradiční mezinárodními závody, sloužícími k dobré reprezentaci svazu, se již také stávají závody jako jsou Veletržní Brno a závod Brno-Praha-Bratislava. Posledně jmenovaný se konal na Slovensku na střelnici Turany-Tibín.

K dobré reprezentaci svazu v mezinárodním měřítku posloužila i účast na zahraničních sportovních akcích branných organizací (např. v Německu, Rakousku, Polsku, Itálii, Belgii aj.), jakož i na setkáních s partnerskými organizacemi v těchto zemích, v rámci kontaktů na úrovni klubů obdobného zaměření, kde byla prezentována bohatá sportovní klubová činnost svazu.

V roce 2003 bylo naplánováno 100 klubových přeborů a oblastních kvalifikací, 80 okresních a oblastních lig a dalších 210 klubových soutěží. Proběhlo 13 oblastních přeborů a 4 divizní

soutěže k Mistrovství ČR ve střeleckém víceboji KVZ, 4 kvalifikace Českomoravského poháru KVZ, 4 kvalifikace pro Mistrovství v soubojích dvojic o Pohár předsedy ÚR SVZ ČR.

K dalším akcím roku 2003 patřily:

- Mistrovství ČR ve střeleckém akčním souboji jednotlivců,
- Setkání mistrů,
- Mezinárodní mistrovství ve střeleckém souboji,
- Pohár osvobození,
- Brno-Praha-Bratislava,
- Veletržní Brno.

Srdečně děkujeme všem členům SVZ ČR – závodníkům, rozhodčím, organizátorům, sponzorům, aktivistům i sympatizantům za šíření dobrého jména našeho svazu jak doma, tak i v zahraničí.

Upraveno podle ročenky SSS České republiky

CO JE

Svaz vojáků z povolání Armády České republiky

Svaz vojáků z povolání Armády České republiky (dále jen „SVP AČR“, nebo „SVP“, nebo „Svaz“) je nezávislou, dobrovolnou, profesní a zájmovou společenskou organizací (sdružením) s působností na území České republiky. V zahraničí působí v rámci svého členství v mezinárodních profesních sdruženích, zejména mezinárodního sdružení evropských vojenských svazů EUROMIL. Jednotlivé kluby a členové mohou vyvíjet svazovou činnost i při svém služebním zařazení mimo území České republiky.

Hlavním cílem a posláním Svazu je formulace, prosazování a obhajoba oprávněných potřeb a zájmů – právních, sociálních, ekonomických, pracovních, kulturních a jiných zájmů svých členů ve vztahu k armádě i ke společnosti.

SVP AČR sdružuje vojáky z povolání a vojáky v záloze, vojenské důchodce, občanské zaměstnance a příznivce Armády České republiky, jejich rodinné příslušníky starší 18 let, bez ohledu na jejich politickou příslušnost, náboženské vyznání, vojenskou hodnost a funkční zařazení. Tato široká základna potenciálních členů Svazu je zdrojem bohatého spektra činnosti a aktivit jednotlivých klubů SVP, které jsou hlavním a v podstatě rozhodujícím prvkem celé struktury Svazu.

Svaz vojáků z povolání byl založen dne 19. ledna 1990 na celoarmádní poradě koordinační komise a zástupců přípravných výborů SVP, které se byl jen krátce zúčastnil i prezident republiky Václav Havel. Dne 9. března 1990 byl Svaz zaregistrován u Federálního ministerstva vnitra a 24. března téhož roku se konala ve Vyškově první řádná konference.

Již v červnu 1990 se Ústřední rada SVP obrátila svým dopisem na mezinárodní organizaci evropských vojenských svazů EUROMIL s žádostí o navázání kontaktů a o zaslání všech dostupných informací, podmínek a požadavků ke vstupu do ní. Přijetí Svazu se uskutečnilo dne 20. února 1991 na řádném zasedání EUROMIL v Praze.

Rovněž 2. celoarmádní konference SVP (tehdy ještě „Čs. armády“) se konala ve Vyškově, a to ve dnech 26. – 27. dubna 1991. Na 3. celoarmádní konferenci (11. – 12. prosince 1992) došlo na základě Ústavního zákona ze dne 25. listopadu 1992 o zániku České a Slovenské Federativní Republiky č. 542 k rozdělení Svazu na dva samostatné právní subjekty: na Svaz vojáků z povolání Armády České republiky a Svaz vojakov Armády Slovenskej republiky.

SVP AČR byl jako samostatné občanské sdružení zaregistrován u Ministerstva vnitra dne 21. ledna 1993 a 20. března téhož roku se v Praze konala jeho první řádná celoarmádní konference. Ta projednala především základní dokumenty Svazu, tj. organizační a Jednací řád a další vnitrosvazové normy, schválila Programové prohlášení Svazu a přijala příslušná usnesení. Druhá řádná celoarmádní konference konaná dne 21. března 1997, jakož i 3. řádná konference dne 23. března 2001 v Praze měly ve svém hlavním programu hodnocení své činnosti za uplynulá čtyřletá funkční období a jeho přínos ve prospěch Armády České republiky jako celku a členské základně Svazu. S využitím zkušeností získaných v průběhu činnosti minulých let projednávaly nezbytné úpravy v základních dokumentech a normách Svazu a přijímaly programové dokumenty na období do další řádné konference. S přihlédnutím ke struktuře členské základny a k naplnění cílů Svazu proto konference vždy stanovily (a bude tomu tak i v budoucnosti) souhrn opatření, která je nutno postupně realizovat v průběhu funkčního období v jednotlivých oblastech činnosti: profesní, sociálně právní, v oblasti kultury, morálky a vzdělávání, ve vztahu k celospolečenským institucím a zájmům a v oblasti hospodářské.

Svaz vojáků z povolání AČR jako občanské sdružení rokem 2002 vstoupil do desátého, potažmo třináctého roku své novodobé historie. Bilancuje výsledky své činnosti, své úspěchy a nezdary. Je to nepochybně doba vhodná k zamyšlení a sebereflexi.

Co tedy lze připočítat k cenným devizám dosavadní činnosti Svazu?

1. Hlavním přínosem SVP je nepochybně skutečnost, že veškerá jeho činnost byla a je cílena především ve prospěch Armády České republiky jako celku. Svaz důsledně plnil funkci prvku přispívajícího k demokratizaci AČR, ke zvyšování její prestiže ve společnosti, k růstu autority jejího velitelského sboru. Navazuje tak na tradici a cenné zkušenosti Svazu československého důstojnictva a Svazu československých rotmistrů, jež byly založeny časově téměř shodně se vznikem první Čs. republiky (v rozmezí let 1918 – 1920) a které v této činnosti dosáhly nebývalých výsledků. Právem se SVP AČR považuje za nástupnickou organizaci obou těchto svazů, byť „de iure“ se tak dosud nestalo. Zkušenosti uplynulého desetiletí potvrzují, že takto cílená činnost takovýchto občanských sdružení je přínosná a její funkce v budování armády demokratického státu a občanské společnosti je nezastupitelná.
2. Především ve prospěch AČR směřuje i zahraniční činnost Svazu. SVP má své zastoupení v nejvyšších orgánech evropských vojenských svazů EUROMIL, jejím prezidiu a komisích. Tito zástupci si získali autoritu, jejich činnost v těchto orgánech je velmi kladně hodnocena a nepochybně měla vliv na začlenění AČR do západoevropských vojenských struktur. Svaz spolupracuje se zahraničními svazy, zejména členy EUROMIL, má uzavřeny smlouvy o spolupráci s dánským, německým, rakouským a slovenským svazem. Je iniciátorem aktivit svazů visegrádské čtyřky a významnou roli plní v přípravách svazů východoevropských zemí k přijetí do EUROMIL.
3. To vše nepochybně přispívá k dobrému jménu v zahraničí nejen AČR, ale i České republiky jako celku.

4. Svaz plní odpovědně i svou úlohu v ASOCIACI „Vojáci společně“. Patřil k iniciátorům vzniku tohoto sdružení; byl totiž zakladatelem někdejšího tzv. Koordinačního sdružení organizací, které bylo jakýmsi předobrazem nynější ASOCIACE „Vojáci společně“. Zástupci Svazu patří k aktivním členům v orgánech Asociace, a tak Svaz důstojně reprezentují.
5. V zájmu plnění svého poslání Svaz klade důraz na rozvoj spolupráce s veliteli jednotlivých stupňů, zejména operačních stupňů. V uplynulých letech za tímto účelem zpracovával dokument nazvaný „Zámysl spolupráce SVP AČR na plnění hlavních úkolů v příslušném roce“, který obsahoval soubor opatření, na nichž se hodlal SVP ve prospěch AČR podílet. Každoročně jedná Předsednictvo Ústřední rady Svazu s veliteli operačních stupňů a dalšími funkcionáři, jehož výsledkem je přijetí společných závěrů pro činnost v následujícím roce ve prospěch Armády a vojáků z povolání. Ústřední rada Svazu vede kluby Svazu k úzké spolupráci a ve prospěch velitelů těch stupňů, kde kluby fungují. Zkušenosti potvrzují, že tam, kde je tato spolupráce na dobré úrovni, přispívá to ke spokojenosti velitelů a kluby úspěšně rozvíjejí své aktivity. Na úrovni ústředních orgánů Svazu (tj. Ústřední rady a jejího Předsednictva) se tato spolupráce vcelku úspěšně uskutečňuje s nejvyššími funkcionáři rezortu MO.
6. Svaz má podíl, byť skrovný, na iniciaci a tvorbě normativních aktů nejvyšší právní síly, zejména zákonů týkajících se bezpečnosti státu, ale i rezortních prováděcích předpisů k nim.
7. Za významné a pro celou členskou základnu velmi přínosné je každoroční tvorba „Sociálního programu SVP AČR“ a jeho realizace. Zahrnuje pomoc klubům při organizování kulturní, sportovní a rekreační činnosti včetně finančních dotací (kupř. sportovní soutěže, dětské tábory), práci s jednotlivými sociálními skupinami členské základny, spolupráci s vedoucími funkcionáři rezortu a příslušnými institucemi, které pracují ve prospěch členů SVP jako je Vojenská zdravotní pojišťovna, VLRZ a 1. vojenská družstevní záložna. Nezanedbatelnou aktivitou Svazu je i dnes již dlouhodobá iniciace tvorby sociálního programu armády ve prospěch všech jejích příslušníků (i bývalých), i když je zatím bez markantních výsledků.
8. Za hlavní přínos Svazu v uplynulých letech je třeba považovat aktivity a činnost jednotlivých klubů SVP a její výsledky. Ta v jednotlivých regionech je nástrojem zvyšování prestiže AČR a uspokojování potřeb a zájmů členů Svazu. Je bohatá, odpovídá zájmům jednotlivých skupin ve struktuře členské základny.

Klubům u útvarů se nejvíce daří organizování dní otevřených dveří, dětských táborů (letních i zimních), sportovních soutěží, sportovních dnů, kulturních a společenských večerů, plesů. Kluby s převahou důchodců organizují zájezdy, návštěvy divadel, kulturních památek atd. Jako příklad těchto akcí, na nichž se podílí nebo je organizují kluby Svazu nebo Ústřední rada SVP AČR, můžeme uvést:

- Ročník střeleckého víceboje ve střelbě ze služebních zbraní s mezinárodní účastí pořádaný velitelem logistiky, Ústřední radou SVP AČR, kluby SVP při VÚ 2784 Stará Boleslav a VÚ 8023 Bělá pod Bezdězem a Svazem vojáků v záloze Dobruška ve dnech 18. - 19. dubna 2002 v Poříčanech.
- Sportovní dny SVP – Klubu SVP Vojenské zdravotní pojišťovny ve spolupráci s AČR (3. ročník s mezinárodní účastí) ve dnech 18. - 19. dubna 2002 v tělovýchovném centru

Prahy – areál Ruzyně. Nad touto akcí převzal záštitu ministr obrany ČR Ing. Jaroslav Tvrdík.

- ❑ Mezinárodní střelecký závod o POHÁR OSVOBOZENÍ, XXVIII. ročník, pod záštitou ministra obrany ČR, 10. - 12. května 2002 ve VVP Dědice.
- ❑ 5. ročník běžecké ligy AČR, zahájení 23. - 24. dubna 2002 v Písku.
- ❑ Dětský den na Výstavišti Praha, ve dnech 1. - 2. června 2002, pod záštitou ministra obrany ČR, za účasti AČR, hlavním organizátorem a koordinátorem byla Ústřední rada SVP AČR.
- ❑ Bahna 2002 8. června 2002 ve Strašicích, organizovalo pozemní vojsko za účasti Ústřední rady SVP AČR.
- ❑ Střelecký závod Klubu SVP Vojenské zdravotní pojišťovny, červen 2002 ve VVP Libavá.
- ❑ Mezinárodní výstup na Kriváň (7. ročník) u příležitosti 58. výročí Slovenského národního povstání, organizoval Svaz vojáků Armády Slovenské republiky v srpnu t.r. s účastí družstev SVP AČR.

PhDr. Jaromír Matula, CSc.

SOCIÁLNÍ PROGRAM

Svazu vojáků z povolání Armády České republiky na rok 2004

Svaz vojáků z povolání AČR kladně hodnotí plnění sociálních opatření a přístup k celkovému sociálnímu zabezpečení stávajících příslušníků naší armády včetně občanských zaměstnanců ze strany ministra obrany i náčelníka Generálního štábu. Tento program vytvořil dobré podmínky i pro členy našeho Svazu a dal všem vojákům možnost pro rozvíjení své osobnosti v oblasti kariérního růstu, vzdělávání, a také uspokojování svých osobních zájmů v oblasti kultury, sportu a rodinného života.

Novela zákona číslo 221/1999 Sb., o vojácích z povolání vytváří nadstandardní podmínky v oblasti sociálního zabezpečení a bytové politiky rezortu a přispívá k dalšímu zlepšení sociálního zabezpečení příslušníků armády včetně členů našeho Svazu. Přesto kriticky hodnotíme přijatou koncepci výstavby AČR z hlediska dopadů na naše členy i ostatní příslušníky armády, a to vzhledem k pomalé realizaci nových projektů výstavby AČR a o to rychlejší likvidaci stávajících útvarů a zařízení armády, což často vede k neuváženému propouštění řady mladých vojáků, zejména důstojníků a praporčíků z řad AČR u rušených útvarů a nemožnosti jim nabídnout adekvátní místo v kariérním postupu.

Kladně hodnotíme vydání zákona o veteránech, kde přes různé názory se podařilo i zásluhou ASOCIACE „Vojáci společně“, omezit tento zákon na skutečné veterány, a tím právně posílit postavení našich mladých veteránů z mírových sil a netýkal se pouze omezeného počtu žijících veteránů z první a druhé světové války. Návrh sociálního programu SVP AČR je základním nasměrováním pro činnost klubů SVP a k účelnému využití značně omezených finančních prostředků Svazu, které jsou až na výjimky získávány pouze z našich členských příspěvků.

Sociální program se skládá z těchto částí:

1. Vlastní sociální program

- a) Podpůrný fond při úmrtí člena SVP AČR.
 - ponechat sociální příspěvek rodině zemřelého člena 2000 Kč.
- b) Podpora dětským táborům.
 - **dotovat turnus dětského tábora v režii klubu SVP částkou do 5000 Kč.**
- c) Podpora při narození dítěte členům SVP AČR částkou 1000 Kč.

2. Práce s vojáky z povolání

- a) **Cestou klubů SVP shromažďovat kritické a jiné připomínky ze života vojáků z povolání a předkládat je prostřednictvím Ústřední rady SVP zodpovědným funkcionářům MO, GŠ a velitelstvím operačních stupňů k řešení.**
- b) Navrhovat na základě podnětů z klubů opatření pro MO a GŠ k dalšímu zvyšování přitažlivosti a atraktivnosti vojenské služby budoucích profesionálů (např. vzdělávání, jazyková příprava, rodinná rekreace, preventivní rehabilitace s rodinou, zahraniční mise, kulturní a sportovní zabezpečení v útvech a posádkách atd.).
- c) Prostřednictvím posádkových zařízení zlepšovat podmínky ubytování, stravování, kulturního a sportovního zabezpečení zejména pro nové profesionály – dojíždějící a k tomu např. zřizovat po dohovoru s veliteli posádek kluby a klubovny pod patronací SVP (viz prapor CHRUDIM).
- d) Prosadit do komisí pro rozdělování prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb i dalších komisí pro využití volného času atd. představitele klubů vojáků z povolání, aby prostředky byly účelně využity zejména pro nově přijímané profesionály a pro mladé vojáky z povolání i občanské zaměstnance s nižší hladinou finančních příjmů.

3. Práce s aktivními zálohami

- a) Shromažďovat problémy a připomínky k problematice aktivních záloh a předkládat je cestou Ústřední rady SVP orgánům MO, GŠ AČR a operačních velitelství k řešení.
- b) Důsledně sledovat zapracování připomínek k této problematice do nové koncepce AČR a celkové koncepce branných zákonů.
- c) Prezentovat odbornou sekci svazu „Asociace záložních brigád“ a jejím prostřednictvím řešit zpětnou vazbu AČR k přípravě záloh.
- d) Spolupracovat na zákonných a rezortních normách branné problematiky.
- e) Spolupracovat s MO a vedením rezortu na základě jejich požadavků na ustanovení a vytváření záložních útvarů a jednotek a dále pak na jejich přípravě dle potřeb AČR.
- f) Aktivní činnost v odborných radách ASOCIACE „Vojáci společně“.
- g) Navázání vztahů a spolupráce se zahraničními organizacemi obdobného charakteru.
- h) Pořádání a účast na sportovních, sportovně-branných a společenských akcích ke zvýšení tělesné zdatnosti, prestiže a prezentace aktivních záloh dobrovolných, jako profesionálních záloh AČR, v tuzemsku i zahraničí.
- i) Aktivně a operativně řešit další úkoly, které vyplynou z celkové činnosti, která je v současné době nová a bude záviset i na podmínkách a strategických záměrech reformy AČR, které stanoví MO.

4. Práce s ženami v armádě

- a) Pokračovat v realizaci opatření zabezpečení rovnosti mužů a žen v rezortu armády. Předávat poznatky našich klubů při porušování těchto zásad v souvislosti s novou koncepcí AČR, a zejména v souvislosti s rušením útvarů odborné komisi M0 ČR personálnímu odboru M0.
- b) Zabezpečit zvýšení podílu žen-vojákyň i občanských pracovníků na práci klubů SVP a vybrat delegátku do komise M0 pro rovnost mužů a žen.
- c) Poskytovat pomoc vdovám a sirotkům po vojácích z povolání – členech SVP, zejména v posádkách, kde pracují naše kluby SVP.

5. Práce s vojenskými důchodci

- a) Rozvíjet nezávislou spolupráci našich klubů v rámci ČR i na mezinárodní úrovni s partnerskými organizacemi, s kterými má ÚR SVP podepsanou spolupráci.
- b) Rozvíjet program práce s vojenskými důchodci a důchodci rezortu v úzké součinnosti s veliteli posádek, v duchu „Koncepte péče Ministerstva obrany“ z 19. dubna 2002. Přípomínky řešit s oprávněnými funkcionáři posádek, cestou ÚR SVP nebo ASOCIACE „Vojáci společně“, s oddělením pro veterány odboru mezirezortních vztahů M0.
- c) Podílet se na citlivém řešení bytového problému a možných směnách nebo odprodeji vojenských bytů do osobního vlastnictví.
- d) Plně zapojovat vojenské důchodce i s rodinnými příslušníky do kulturních, společenských, sportovních a jiných akcí, které jsou v rámci posádek nebo orgány místní správy pořádány, a využívat k tomu finanční prostředky, vyčleněné v „Konceptu péče M0“ na kulturní a sportovní akce vojenských důchodců. K tomu udržovat součinnost s reorganizovanými územními vojenskými správami, případně jejich nástupnickými organizacemi.
- e) Pokračovat s M0 ČR v úsilí o řešení domovů veteránů a jejich další rozšíření i mimo posádku Praha. Pomáhat při zajištění umístění možným žadatelům okruhu působnosti našich klubů do těchto domovů nebo do LDN (léčebny dlouhodobě nemocných).

6. Spolupráce s M0 ČR a GŠ AČR

- a) Předávat podněty a připomínky od klubů SVP při jednáních s určeným náměstkem M0 a zástupcem GŠ AČR.
- b) Projednat sociální program SVP na rok 2004 a zámysl další spolupráce v tomto roce s pověřenými funkcionáři M0 a GŠ AČR.
- c) Řešit s jejich pomocí možnost vyčlenění prostorů a místností v rušených posádkách pro práci klubů SVP, ale i dalších vojenských organizací, sdružených v ASOCIACI „Vojáci společně“, popřípadě možnost odkoupení vojenského materiálu pro činnost klubů.
- d) Na základě připravované dohody s M0 ČR poskytovat k připomínkování SVP AČR nové legislativní normy, které se týkají vojáků z povolání, vojáků v záloze a ostatních kategorií s důrazem na dopracování prováděcí směrnice k zabezpečení koncepce péče o vojenské důchodce.
- e) Spolupodílet se na oslavě Dne ozbrojených sil 30. 6. 2004 a Dne veteránů 11. 11. 2004.

7. Spolupráce s dalšími organizacemi

- a) Prohlubovat další spolupráci mezi Vojenskou zdravotní pojišťovnou ČR, VLRZ, 1. vojenskou družstevní spojitelnou, Uníí armádních sportovních klubů AČR (UNIASK) a SVP AČR při zájmových aktivitách.

- b) Směřovat aktivitu členů ÚR SVP v orgánech Vojenské zdravotní pojišťovny ve prospěch vojáků naší armády, vojenských důchodců, jejich rodinných příslušníků a pro další zabezpečování dětských táborů pod patronací našich klubů SVP.
- c) Prosadit zapojení členů SVP do rekreačních komisí, a tím napomoci k objektivnímu rozdělování poukazů na rekreace s důrazem na mladé vojenské rodiny s dětmi. Tím zabezpečit co nejlepší a nejúčelnější využití přidělených poukazů na rekreace a preventivní rehabilitace spojené s rodinnou rekreací. U vojenských důchodců využít poukazy z redistribuce úzkou součinností s reorganizovanými územními vojenskými správami, případně nástupnickými organizacemi, a také s ředitelstvím VLRZ Praha.

8. Spolupráce s členskými svazy EUROMILu

- a) Aktivně se podílet na práci prezidia EUROMILu a plně využívat naše členství v NATO pro rozšiřování dvoustranné spolupráce se svazy členských států.
- b) Předávat zkušenosti a poznatky z řešení sociálních problémů u ostatních armád států NATO našim klubům a představitelům Armády České republiky, zejména z oblasti zdravotního, finančního, sociálního zabezpečení, zkušeností z mírových misí a řešení ochrany práv vojáků při reorganizacích armád NATO.
- c) Pomáhat předáváním zkušeností Svazu vojáků Armády Slovenské republiky při přípravě na vstup jejich armády do organizace NATO.
- d) Prohlubovat součinnost se svazy vojáků z povolání v rámci visegradské čtyřky a navazovat spolupráci s dalšími svazy východní Evropy.
- e) Dále rozšířit spolupráci s organizacemi vojáků z povolání Dánska.
- f) Po vytvoření klubu SVP na reorganizovaném Velitelství společných sil v Olomouci navázat součinnost s organizacemi vojáků z povolání v podřízenosti 2.as (US/SRN) v Ulmu.

Schváleno 18. zasedáním Ústřední rady SVP AČR dne 11. února 2004.

Sekce aktivních záloh dobrovolných

Asociace záložních brigád Armády České republiky byla založena v prosinci roku 2000 skupinou lidí, na základě zkušeností a poznatků získaných v průběhu dobrovolných vojenských cvičení.

V průběhu roku 2001 pracoval přípravný výbor na základních tezích a možnostech vytvořit organizaci, která by sdružovala a zastřešovala příslušníky tzv. aktivních záloh Armády České republiky. Přípravný výbor oslovil písemně ministra obrany, který dopis postoupil náčelníku generálního štábu. Na základě jeho odpovědi a doporučení se obrátil na ASOCIACI „Vojáci společně“, kde se celé problematice ujal Svaz vojáků z povolání.

Svaz vojáků z povolání podpořil činnost vznikající „Asociace záložních brigád“ a umožnil přípravnému výboru na základě stávající legislativy vytvořit její základní dokumenty a orientaci v připravované reformě Armády České republiky. Cítíme zde velkou oporu v tom, že Svaz vojáků z povolání je profesním sdružením vojáků, plně vojenskou problematiku ovládá a ve strukturách armády je dobře etablován. Máme na paměti také to, že každý profesionál i voják v základní službě jednou odejde do zálohy a byla by nesmírná škoda jejich získané zkušenosti a znalosti zahodit a nevyužívat jich dále ve prospěch aktivních záložních jednotek a potažmo dále obrany státu.

Přípravný výbor ve spolupráci s vedením Svazu vojáků z povolání oslovil prostřednictvím územních vojenských správ účastníky dobrovolných vojenských cvičení a pozval je k pracovnímu zasedání, které se konalo v červnu 2001 v hlavním sále Ministerstva obrany na Valech. Na tomto zasedání byli vybráni krajsí zmocněnci pro jednotlivé regiony a zřízeny pracovní komise pro přípravu zejména legislativy a následně valné hromady. Valná hromada se uskutečnila dne 15. prosince 2001 v Praze za přítomnosti pracovníků Centra pro přípravu reformy a vedení rezortu, kteří vyjádřili Asociaci podporu při její činnosti. Na ustavující valné hromadě byl dále schválen jednací řád a zvoleno vedení Asociace.

Asociace záložních brigád je samostatný právní subjekt zřízený na základě stanov Svazu vojáků z povolání AČR, je jeho odbornou sekci, řídí se jejich základními dokumenty a vlastním jednacím řádem. Asociace splňuje všechny předpoklady pro to, aby byla přímým a rovnocenným partnerem vedení rezortu obrany při jejím nelehkém úkolu profesionalizace armády.

Hlavním úkolem Asociace je v dialogu s Ministerstvem obrany a velitelskými orgány AČR spoluvytvářet příznivé podmínky pro činnost svých členů v jednotkách záložních brigád, při vojenských cvičeních a jejich kontinuální přípravu. Při tom respektuje nedílnou velitelskou pravomoc velitelů a náčelníků.

Asociace záložních brigád

- ❑ sdružuje a spoluvytváří s odpovědnými složkami armády jednotky aktivních záloh dle odborností, na základě územního členění státu, potřeb jednotlivých regionů a strategického záměru profesionalizace AČR,
- ❑ prostřednictvím svých krajských zmocněnců, spolupracuje v jednotlivých regionech s jednotkami územní samosprávy na řešení problematiky bezpečnosti, krizového řízení a využití jednotek v rámci integrovaného záchranného systému ČR,
- ❑ shromažďuje problémy a připomínky k problematice záloh a cestou ústřední rady Svazu vojáků z povolání je předkládá kompetentním orgánům rezortu obrany k řešení,
- ❑ aktivně spolupracuje na přípravě branných zákonů se všemi orgány státní správy, zejména pak s Ministerstvem obrany a na všech rezortních normách branné problematiky,
- ❑ bude důsledně sledovat zapracování připomínek k problematice záloh do nové koncepce Armády České republiky a celkové koncepce branných zákonů,
- ❑ bude na základě požadavků Ministerstva obrany a vedení rezortu spoluvytvářet podmínky pro udržování a zvyšování odborné kvalifikace svých členů,
- ❑ bude popularizovat institut a činnost záložních brigád AČR na veřejnosti,
- ❑ nabízí mimo jiné svým členům využití při účasti a pořádání branně-sportovních akcí místního i mezinárodního významu jak v tuzemsku tak při reprezentaci v zahraničí,
- ❑ se bude spolupodílet na řešení sociálních a rekvalifikačních programů rezortu a vytvářet podmínky pro adaptaci bývalých vojáků z povolání v běžném životě,
- ❑ bude navazovat, udržovat a prohlubovat kontakty se zahraničními organizacemi obdobného zaměření.

Kontaktní spojení:

Svaz vojáků z povolání AČR
Sekce aktivních záloh dobrovolných
Rooseveltova č. 23
160 00 Praha 6

tel.: +420 973 215 592
fax: +420 973 215 594
e-mail : azb@svz.cz

UNIE ARMÁDNÍCH SPORTOVNÍCH KLUBŮ ČR

Pod Juliskou 5, P.O.BOX 82, 160 63 Praha 6

IČO: 60449225

bankovní spojení: České spořitelna a.s., pob. Praha 6, 170355349/0800

tel.: 973 204 606, fax: 973 204 610

1. Z historie UNIASK ČR

UNIE ARMÁDNÍCH SPORTOVNÍCH KLUBŮ ČESKÉ REPUBLIKY (dále jen UNIASK ČR) vznikla 7. června 1994 registrací u civilně správního úseku Ministerstva vnitra ČR (II/S-OS/1-24727/94-R) jako profesní zastřešující občanské sdružení. Její vznik je důsledkem transformace výkonnostního sportu v Armádě České republiky (dále jen AČR). Z rozhodnutí náčelníka generálního štábu AČR (nařízení č. 43 ze dne 30. září 1994) byla dnem 1. října 1994 zastavena systémová péče rezortu o tuto významnou součást služební tělesné výchovy a výkonnostní sport byl v AČR zrušen. Stávající sportovní kluby se proto sdružily v UNIASK ČR, která tak hájí jejich zájmy vůči rezortu a ostatním subjektům širokého spektra sportovního prostředí v ČR. Výkonný výbor UNIASK ČR spolu s kontrolní komisí má 7 členů, kteří jsou voleni na tříleté funkční období. Všichni členové výkonného výboru pracují ve svých funkcích bez nároku na odměnu.

2. Členská základna

Členská základna měla v loňském roce 6441 členů v 38 členských klubech. Z celkového počtu 758 žen, z nich 105 mladších 18 let a 5683 mužů, z toho 2376 mladších 18 let. Více než 1600 členů tvoří příslušníci AČR. Členské kluby působí v 31 okresech všech krajů ČR, nejvíce v okrese Přerov - 7 členských klubů. V členských klubech pracuje 89 sportovních oddílů v 37 sportovních odvětvích. Z nich 5 startuje v soutěžích ČSS, 1 STSČ, 1 ČMF, ostatní v soutěžích řízených sportovními svazy ČSTV.

Vojáky v základní službě sdružuje 32 členských klubů, žáky a studenty vojenských škol 3 členské kluby. Nejpočetnějším členským klubem je TJ DUKLA Praha s 1997 členy. Mládež do 18 let je organizována v 73 % členských klubů.

3. Výkonnostní úroveň

Výkonnostní úroveň sportovců členských klubů UNIASK ČR je různorodá. Vedle účastníků nejvýznamnějších světových a evropských sportovních soutěží (OH, MS, ME, MSJ a MEJ) a mistrovství ČR, členové čtvrtiny členských klubů startují v regionálních, popř. armádních soutěžích. Hvězdami českého a světového sportu jsou bezesporu Tomáš DVOŘÁK, Pavla HAMÁČKOVÁ, ŠTĚPÁNKA HILGERTOVÁ, Miroslav JANUŠ, Kateřina NEUMANNOVÁ, Aleš VALENTA, Bohumil POSLEDNÍ, Petr PROCHÁZKA, Luboš RAČANSKÝ a řada dalších. Členy jsou i bývalí úspěšní sportovci jako Imrich BUGÁR, Jan KŮRKA, Ladislav BENEŠ, Jiří ADAM, Pavel BENC, Václav KORUNKA.

4. Zastoupení UNIASK ČR v mezinárodních sportovních organizacích

Přestože UNIASK ČR nemá zastoupení v Mezinárodní řadě vojenského sportu (CISM) sportovci členských klubů se vrcholných soutěží této organizace pravidelně úspěšně zúčastňují a to v atletice, lyžování, moderním pětiboji, orientačním běhu, sportovní střelbě a dalších sportovních odvětvích.

5. Systém řízení

UNIASK ČR řídí 7členný výkonný výbor složený z předsedy, výkonného místopředsedy, místopředsedy pro ekonomiku, předsedy kontrolní komise a 3 členů výboru, z nichž 2 jsou rovněž členy kontrolní komise.

Statutárními zástupci UNIASK ČR jsou předseda a výkonný místopředseda. Základním dokumentem UNIASK ČR jsou stanovy, jejichž poslední změna byla registrována u civilně správního úseku MV ČR dne 24. února 1998.

Dalšími dokumenty UNIASK ČR, které jsou průběžně novelizovány jsou:

1. Jednací a organizační řád UNIASK ČR.
2. Směrnice pro evidenci členské základny.
3. Směrnice pro hospodaření UNIASK ČR.
4. Metodika účtování k osnově podvojného účetnictví.
5. Metodické pokyny pro poskytování a účtování dotací.
6. Plán činnosti na kalendářní rok.
7. Rozpočet výkonného výboru UNIASK ČR.

UNIASK ČR je jako jediná sportovní organizace členem ASOCIACE „Vojáci společně“ sdružující organizace, které vyvíjejí své aktivity ve prospěch rezortu obrany.

6. Financování a majetek UNIASK ČR

Tělovýchovná zařízení vlastní 10 členských klubů, ostatní užívají majetek státu, obcí popř. jiných organizací. Tělovýchovná zařízení v majetku státu pokud jejich uživateli jsou útvary a zařízení AČR užívají členské kluby UNIASK ČR za náhrady spotřebovaných energií. Pronájem tělovýchovných zařízení, popř. s nimi souvisejícími nebytovými prostory (šatny, klubovny apod.) jsou vedle grantů jednou z pomoci rezortu obrany v činnosti členských klubů.

Finanční zdroje členských klubů umožňují pokrýt jejich činnost daleko v menší míře než v letech 1995–1998, kdy UNIASK ČR cestou MŠMT ČR byla příjemcem finančních prostředků z výnosů a. s. SAZKA. Dotace ze státního rozpočtu (kapitola MŠMT ČR) tak v letech 1999 až 2001 byla vedle členských příspěvků jedinými zdroji rozpočtu výkonného výboru UNIASK ČR. Od roku 2001 jsou poskytovány dotace i ze státního rozpočtu kapitoly MO, které vypisuje granty pro neziskové organizace.

Výkonný výbor UNIASK ČR využívá dlouhodobě více než 90 % finančních zdrojů ve prospěch členských klubů.

7. Závěr

Výkonný výbor UNIASK ČR vidí perspektivu v silné tělovýchovné organizaci, např. v ČSTV. Od tohoto kroku si slibuje posílení úzké součinnosti se sportovními svazy v jejichž soutěžích více než 87 % členských klubů startuje a s regionálními sdruženími v jejichž okresech a krajích působí. Chce rovněž rozšířit svoji členskou základnu a napomoci rozvoji sportovních aktivit té části mužské populace, která vykonává základní službu, nebo službu v budoucí profesionální armádě.

Usiluje o zachování kontinuity sportovní přípravy těm sportovcům, kteří projdou systémem péče o talentovanou mládež a jejichž výkonnost je neopravňuje k zařazení do Armádního sportovního centra DUKLA.

Předseda
Ing. Ivo JOHN, v.r.

Výkonný místopředseda
PaedDr. Arnošt ŠULC, v.r.

Vojenské sdružení rehabilitovaných

Vojenské sdružení rehabilitovaných (VSR) je dobrovolnou společenskou organizací bývalých vojáků z povolání a občanských pracovníků vojenské správy, kteří byli v letech 1948–1989 z politických důvodů postiženi nebo pronásledováni a následně byli podle zákona číslo 87/91 Sb. nebo zákona číslo 119/90 Sb. rehabilitováni.

Původně „Sdružení vojenská obroda“ (SVO), vzniklo už v závěru roku 1989, aby spojilo bývalé vojáky z povolání a občanské pracovníky, kteří museli z armády odejít z politických důvodů, v jejich úsilí o demokratizaci a očistu armády. Sdružení bylo od samého počátku budováno jako nezávislé a nepolitické zájmové sdružení občanů a stanovilo si následující cíle:

- ❑ Podílet se na urychleném zahájení a provedení důsledné demokratizace a depolitizace armády.
- ❑ Očistit armádu od všech aktivních normalizátorů, především na klíčových funkcích, a nahradit je morálně čistými a demokraticky smýšlejícími lidmi.
- ❑ Za jeden z prvořadých úkolů považovat provedení důsledné rehabilitace.
- ❑ Reaktivovat tu část rehabilitovaných, kteří k tomu mají odborné schopnosti, morální a charakterové kvality.
- ❑ Podřídit armádu civilní kontrole zákonodárných orgánů státu.
- ❑ Důsledně se rozejít s autokratickou a militaristickou tradicí armád Varšavské smlouvy, do které byla naše armáda zapojena.
- ❑ Dosáhnout u velení armády provedení důsledné analýzy svého rezortu za celou dobu normalizace.
- ❑ Mimořádnou pozornost věnovat významným akcím, organizovaným zločineckým komunistickým režimem, jakými byly zejména ZÁSAH, NORBERT, KRKONOŠE, VLNA a potlačení demonstrací v srpnu 1969.
- ❑ Novou armádu budovat na tradicích prvního, druhého a domácího odboje.
- ❑ Obnovit naše tradiční přátelství se sousedními státy a s armádami demokratických zemí a perspektivně se orientovat na vojenské svazky s nimi.

- ❑ Za rozhodující pozornost při budování armády považovat její velitelský sbor a důsledný rozchod se sovětským modelem výstavby a použití ozbrojených sil.

Ministr obrany rozhodl rozkazem č. 7 ze dne 10. ledna 1990 o provedení rehabilitací v resortu obrany a ustanovil pro tento účel centrální rehabilitační komisi. Jejími členy se stali pracovníci Ministerstva obrany a zástupci rehabilitovaných osob.

Rehabilitováno bylo celkem 9142 vojáků a občanských pracovníků, především podle zákona 87/91 Sb. Z toho bylo reaktivováno 1135 důstojníků a praporčíků, kteří nastoupili do funkcí na všech stupních velení armády. Rehabilitace byly ukončeny v roce 1993.

Do dnešních dnů nebylo rehabilitováno asi 400 osob, žijících většinou v zahraničí, které si žádost o rehabilitaci nepodaly v zákonem stanoveném termínu.

Po rozdělení Československa se v roce 1993 rozdělilo i SV0. Na Slovensku si ponechali původní název „Združenie vojenskej obrody Slovenska“, v Česku vznikl nový název „Vojenské sdružení rehabilitovaných“.

Vojenské sdružení rehabilitovaných je řádně registrováno u MV a má celostátní působnost. Nejvyšším orgánem je Celostátní konference delegátů, která se svolává po dvou letech. Na konferenci se volí Ústřední rada, která řídí činnost VSR mezi konferencemi. Ze svých řad si ÚR volí předsednictvo.

VSR má 8 oblastních rad a jim podřízených 72 okresních rad (podle dřívějšího státoprávního uspořádání). Okresní organizace v čele s okresními radami tvoří základ činnosti sdružení.

O dění ve sdružení informuje členy ZPRAVODAJ VSR, který je vydáván 4-5krát ročně. V jeho obsahu jsou uvedeny poznatky ze života okresních organizací, z činnosti oblastních rad. Jsou zde řešeny koncepční otázky a výsledky dosažené při významných jednáních týkajících se členů VSR.

Pro členy oblastních a okresních rad je vydáván INFORMÁTOR Ústřední rady, který popisuje obsah jednání Ústřední rady a je zpracován po každém jejím zasedání.

Ve spolupráci s AČR je členům VSR zajišťováno sociální zabezpečení, a to cestou územních vojenských správ poskytováním příspěvků z FKSP na vnitrostátní i zahraniční rekreaci, stravování, věcné dary při životních jubileích a příspěvky na sportovní a kulturní akce.

VSR spolupracuje s řadou společenských a zájmových organizací, s místními samosprávami. Je členem ASOCIACE „Vojáci společně“, která sdružuje organizace blízké armádě a je partnerem pro jednání s představiteli AČR, ale i s jinými organizacemi a institucemi.

Počet členů je v současnosti asi 6500, z nich více než 2000 je aktivně zapojeno do činnosti VSR.

Ústřední rada svolala 8. celostátní konferenci delegátů na 19. září 2002. Na konferenci byla předložena Zpráva o činnosti od minulé konference a Programové prohlášení. Byla zvolena nová Ústřední rada na příští dva roky. Delegáti konference se setkali též s představiteli Ministerstva obrany a Generálního štábu AČR. Konkrétnější informace přinese další číslo tohoto bulletinu.

Plk. Ing. Miroslav Janhuba a pplk. Ing. Miroslav Ott

ADRESÁŘ ASOCIACE „Vojáci společně“

Sdružení domácího odboje a partyzánů ČR

Hlavní třída 117
140 01 Praha 4-Spořilov

brig. gen. Libor SPEYCHAL
tel. 272 771 696

Sdružení čs. zahraničních letců 1939-45

Krakovská 12
110 00 Praha 1

genmjr. Stanislav HLUČKA
tel. 222 211 189

Sdružení čs. zahraničních letců - východ

Ruská 174
100 00 Praha 10

plk. doc. Ing. Ján DAŇKO, CSc.
ALC 217 673
tel. 271 735 612

Svaz civilní obrany ČR

U Průhonu 32
170 00 Praha 7

Lubomír SOJKA
tel. 696 256 112

pověřen zastupováním

Kamenická 41
170 00 Praha 7

pplk. Mgr. Ladislav RÍDL
tel. 233 380 034
mobil 604 998 813
e-mail: svazco.cr@wo.cz

Svaz letců ČR

Kainarova 76
616 00 Brno

plk. Ing. Stanislav FILIP
tel. 549 255 924
tel.+ fax 541 260 168 (zaměstnání)
ALC 207 050
207 047 (tel.+ fax - kanc. Praha 5)
mobil 728 511 865

Svaz PTP-VTNP

Křížkova 12
186 21 Praha 8-Karlín

Vladimír LOPAŤUK
tel. 973 205 405
ALC 205 405
tel. 274 820 065
mobil 777 006 379

Svaz vojáků v záloze ČR

Mezibraná 7
110 00 Praha 1

plk. PhDr. Ivan HUBAL
tel. 296 220 004
fax 222 210 337
mobil 603 440 943
e-mail: ivanhubal@cmail.cz

Svaz vojáků z povolání AČR

Rooseveltova 23
161 05 Praha 6

plk. Ing. Jan KŘÍŽ
ALC 215 592, 215 594
fax 215 782

pověřen zastupováním

471 04 Blíževedly 125

mjr. Čeněk PAVEL

tel. 416 742 959
ALC 263 103
mobil 777 105 406

Unie armádních sportovních klubů ČR

Slunečná 1819
250 01 Brandýs nad Labem

pplk. Ing. Ivo JOHN

tel. 266 133 014
mobil 737 141 603
602 340 687
fax 283 880 144

Vojenské sdružení rehabilitovaných

Masarykova 815
280 02 Kolín II

plk. Ing. Rudolf ARLT

tel. 321 726 019

Vojenská sekce

Konfederace politických vězňů

Vítězné náměstí 4
160 00 Praha 6

plk. Miroslav KOLENATÝ

tel. 973 216 490
ALC 216 490
tel. 416 731 915

Vojenský klub myslivosti

Vysočanská 570
190 00 Praha 9

pplk. Ing. Jan ŠEBEK

tel. 220 405 168
mobil 605 206 891

Prezident ASOCIACE

„Vojáci společně“

Sekretariát ASOCIACE

Rooseveltova 23
161 05 Praha 6

plk. Ing. Jan KŘÍŽ

ALC 215 592
215 594
fax 215 782
e-mail: marecej1@army.cz

ODBORNÉ RADY

pro přípravu záloh

Jaselská 12
602 00 Brno
541 124 502 (sekretariát)

mjr. Ing. Petr HUB

mobil 602 743 110
tel. 541 124 340

pro reformu

VÚ 4009
Vítězné nám. 5
160 00 Praha 6

pplk. Ing. Vlastimil KOLÁŘ

tel. 721 655 592
ALC 216 124

pro legislativu a právní věci

Ministerstvo obrany
VÚ 7542
nám. Svobody 471
160 01 Praha 6

plk. Ing. Jaroslav KOŠTÍŘ
tel. 973 212 093
ALC 212 093

pro sociální oblast

Taussigova 1157
182 00 Praha 8

plk. Ing. Jaroslav KALIVODA
tel. 286 587 741
mobil 606 768 290

pro zdravotnické zabezpečení

Meziříčí 47
391 31 Dražice u Tábora

genmjr. MUDr. Milan SUCHOMEL
tel. 381 239 239

pro zahraniční činnost

VÚ 4341
430 01 Chomutov

mjr. Ing. Dalibor CHREN
tel. 973 282 191
ALC 282 191
mobil 607 101 684

pro historii

J. Faimanové 6
628 00 Brno-Líšeň

plk. PhDr. Oldřich RAMPULA
tel. 541 183 667
544 218 721 (domů)
ALC 443 667
fax 541 182 828 (VA)
mobil 606 833 744

pro publicistiku

Ministerstvo obrany
VÚ 1419
nám. Svobody 471
160 01 Praha 6

pplk. Dr. Antonín SVĚRÁK
ALC 210 214
mobil 728 748 002
e-mail: sveraka@army.cz

Zadavatel:	ASOCIACE „Vojáci společně“
Odpovědný redaktor:	pplk. v zál. Dr. Antonín Svěrák
Redakční rada:	pplk. v zál. PhDr. František Huťka, plk. v zál. Ing. Jaroslav Koštíř, Pavel Krása, pplk. v zál. Ing. Miroslav Ott, mjr. v zál. Ing. Cyril Schejbal